

DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U+L (saat/hafta)	Türü (Z / S)	Yerel Kredi	AKTS
Türkçe Edebiyatı Kadın Yazını (1895-1950)	KHAS 1466	Bahar	03+00+00	Seçmeli	3	5
Akademik Birim:	Ortak Dersler Bölümü					
Öğrenim Türü:	Örgün Eğitim					
Ön Koşullar	Yok					
Öğrenim Dili:	Türkçe					
Dersin Düzeyi:	Lisans					
Dersin Koordinatörü:	--					
Dersin Amacı:	Bu ders, öğrencilerin Türkçe edebiyatta modern edebi türlerin üretiminin başladığı tarih itibarıyla, kadın yazınına özgü anlatım stratejilerini, metinlerarasılıkları, paralel izlekleri, linguistik ve semantik yapıları takip edebilmelerini; feminist eleştirinin geliştirdiği jino-eleştirel okuma metodolojisiyle kadın yazarların edebi metinlerine eleştirel okuma yapabilmelerini sağlar.					
Dersin İçeriği:	Türkçe Edebiyatı Kadın Yazını (1895-1950), kadın yazarların modern edebi türler dahilinde ürettikleri ilk örneklerden başlayarak, geç Osmanlı döneminden, modernist edebiyatın 1950 sonrasında yaratacağı kırılmaya dek, kadın yazının kurucu metinlerini ele alır. Öğrencilerin bu metinleri jino-eleştirel okuma yönteminin sağladığı anlatsal olanaklarla değerlendirebilmeleri için, jino-eleştirel teorisinin temel kaynaklarından da yararlanarak; öğrencilere hem teorik metin okuma becerisi kazandırmayı hem de bu terminolojik ve metodolojik birikimi, edebi metinlere yapacakları edebiyat eleştirisinde işlevsel biçimde kullanmayı öğretmeyi amaçlar. Bu nedenle ders, hem teorik metinler, hem edebi metinler, hem de edebi metinlere jino-eleştirel okuma yapan akademik metinler içerir.					
Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):	<ul style="list-style-type: none"> 1- Modern edebi türlerin Türkçe edebiyatta ortaya çıkışı ve seyrine dair bir edebiyat tarihi perspektifi kazanırlar. 2- Kadın yazını ve kadın yazısı kavramlarına ilişkin metodolojik bir yaklaşım edinirler. 3- Jino-eleştirel okuma pratikleri kazanırlar. 4- Edebi metinlere metinlerarası ve karşılaştırmalı okumalar yapmayı öğrenirler. 5- Türkçe edebiyatın kadın yazar varlığını keşfederler. 6- Yazarın cinsiyeti, metnin bakış açısı ve temel naratoloji unsurları aracılığıyla, edebi metinleri yorumlama kabiliyeti geliştirirler.					
Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Her hafta 3 saatlik derslerde, ders içi eleştirel okuma ve yazma çalışmalarlarıyla, tartışma liderlikleri ve metodolojik uygulama pratikleriyle öğrenme çıktılarını edinmeleri sağlanır.					

HAFTALIK PROGRAM

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Ders ve izlençe tanıtımı, tanışma	
2	Kadın Yazını, Metnin Cinsiyeti ya da Kalem Metaforik Bir Penis midir?	Öğrenciler bu makaleyi okuyarak derse gelirler: Jale Parla "Kadın Eleştirisi Neyi Gerçekleştirdi", Kadınlar Dile Düşünce: Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet içinde.
3	Feminist Edebiyat Eleştirisi ya da Çatışan Feminizmler I (Helene Cixous'dan Elaine Showalter'a)	Berna Moran, "Feminist Eleştirel Kuramı" (2009), s. 249-262. Helen Cixous "The Laugh of Medusa" (1976) Elaine Showalter "Towards A Feminist Poetics" (1979)
4	Feminist Edebiyat Eleştirisi ya da Çatışan Feminizmler II (Julia Kristeva'dan Toril Moi'ye)	Luce Irigaray Bir Olmayan O Cinsiyet (2024), s. 21-32. Toril Moi "Feminist Literary Criticism." (1986).
5	Jino-Eleştirel Okuma: İmkan mı Tuzak mı?	Sandra Gilbert ve Susan Gubar, Tavan Arasındaki Deli Kadın, s. 93-147.

6	Türkçe Edebiyatta Jino-Eleştirel Okuma Örnekleri	Bilge Ulusman, Kadın Yazının İmkanları: Türkçe Edebiyata Jino-Eleştirel Bir Okuma Denemesi 1895-1950 başlıklı tezden bir bölüm: Jino-eleştirel okuma üzerine: "Kadın Yazını", "Kadın Yazısı" yahut Yazarlık Endişesiyle Mücadelede Ortaklaşan Anlatısal Arayışlar, s. 11-24.
7	Türkçe Edebiyatta Kadın Yazınına Giriş: İlk Örnekler, Kurucu Metinler ve Güzergâh (Hanımlara Mahsus Gazete'den II. Meşrutiyet Devrimine Osmanlı Kadın Yazını)	• Makbule Leman, "Tashih" (1895) • Nezihe Muhiddin, "Ümit ve İntizar" (1918)
8	Kuruluş Dönemi Kadın Yazını I: Cinsel Politika ve Devlet Feminizmiyle Müzakere	• Suat Derviş, Ben Bu Adımı Öpemedim (1935)
9	Kuruluş Dönemi Kadın Yazını II: Kadın Yazar-Anlatıcı, Feminist Bakış Açısı ve Edebi Türün Lağvedilmesi	• Peride Celal, Dar Yol (1949)
10	Devam ediyor.	• Peride Celal, Dar Yol'a devam
11	Kadın Yazarın Mücadelesi: Kendine Ait Bir Dil, Kendine Ait Bir Kanon	• Safiye Erol, Ülker Fırtınası (1944)
12	Devam ediyor.	• Safiye Erol, Ülker Fırtınası'na devam.
13	Post-Modern Dönemde Feminist Edebiyat Eleştirisi: Kadın Öznenin Vefatı	Sibel Irzık "Öznenin Vefatından Sonra Kadın Olarak Okumak" Kadınlar Dile Düşünce: Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet içinde.
14	Queer Teori ve Yeni Açılımlar	

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

<ul style="list-style-type: none">
• Jale Parla "Kadın Eleştirisi Neyi Gerçekleştirdi" & Sibel Irzık "Öznenin Vefatından Sonra Kadın Olarak Okumak" Kadınlar Dile Düşünce: Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet içinde
• Berna Moran, "Feminist Eleştiri Kuramı" (2009), s. 249-262.
• Helen Cixous "The Laugh of Medusa" (1976)
• Luce Irigaray Bir Olmayan O Cinsiyet (2024), s. 21-32.
• Sandra Gilbert ve Susan Gubar, Tavan Arasındaki Deli Kadın, s. 93-147.
• Elaine Showalter "Towards a Feminist Poetics" (1979)
• Toril Moi, "Feminist Literary Criticism" (1986)
• Bilge Ulusman, Kadın Yazının İmkanları: Türkçe Edebiyata Jino-Eleştirel Bir Okuma Denemesi 1895-1950 başlıklı tezden bir bölüm: Jino-eleştirel okuma üzerine: "Kadın Yazını", "Kadın Yazısı" yahut Yazarlık Endişesiyle Mücadelede Ortaklaşan Anlatısal Arayışlar, s. 11-24.
• Makbule Leman, "Tashih" (1895)
• Nezihe Muhiddin, "Ümit ve İntizar" (1918)
• Suat Derviş, "Ben Bu Adımı Öpemedim" (1935)
• Peride Celal, Dar Yol (1949)
• Safiye Erol, Ülker Fırtınası (1944)

DİĞER KAYNAKLAR

--

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayı	Katkı Payı (%)
-------------------------	------	----------------

Katılım	14	10
Sunum/Jüri	2	20
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler (okuma, bireysel çalışma vb.)	12	20
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	10
Final Sınavı	1	40
Total:	30	100

İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yüğü (saat)
Ders Saati	14	3	42
Sunum/Jüriye Hazırlık	2	15	30
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler	12	2	24
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	10	10
Final Sınavı	1	19	19
Toplam İş Yüğü (saat):			125

1 AKTS = 25 saatlik iş yüğü

PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

#	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10	PY11	PY12	PY13
OC1													
OC2													
OC3													
OC4													
OC5													
OC6													

Katkı Düzeyi: 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek